

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150— L., felévre 85— L.,
 Egyes szám ára 4— L.
 Külföldre egész évre 250—

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

A nemzeti munka szolgálatában.

Most, amikor Amerikában Roosevelt elnök és Németországban Hitler kancellár szállnak sikra a háziipar régi súlyának és tekintélyének visszaállításáért: időszerűnek tartjuk, hogy az erdélyi magyarság háziipari és népművészeti mozgalmáról az alábbi szakavatott ismertetést közreadjuk.

Erdély területén mindenütt találunk házi szövészekkel, varottas szobadiszekkel. Ezek közül rendszerint a régiek szebbek, amiből arra lehet következtetni, hogy a mai erdélyi háziiparunk hanyatlak.

Csakugyan, ami magyar háziiparunk már a háború előtt is támogatásra szorult, mert a gyárak elárasztották az egész földet tetszetős és ugynevezett divatos árukkal, melyeknek ára határozottan olcsóbb volt a régebbi, kézzel és nem gépekkel előállított tárgyakkal.

A falu asszonyainak tehát sokkal kényelmesebb volt a ruhának valót készen a boltban megvenni. Számos vidéken már teljesen el is felejtették, hogy valamikor minden egyes ruhadarab otthon készült, kitünő, tartós szőttből. Három-négy évtizeddel ezelőtt több országban hozzáfogtak a már veszélyben lévő

háziipar felújításához. A falusi asszonyok készítményeit az emberek kezdték megérteni és értékelni. Ami pedig értékes, annak vevője is akad. Kezdték tehát nálunk is a falusiak háziipari himzéseit, diszes varrottasait összevásárolni. A falusiak pedig szívesen adták. Nyu-

gati művelt országokban mindenki tudta már, hogy van valami a falusi varrottasokban, amit a boltokban készült dolgokon hiába keres az ember, csak az előállító, a varrottasok tulajdonosai nem értékelték azokat. Az ők szemük a gyári holmit szebbnek látta.

Igy a legszebb néphimzések és varrottasok kezdtek kivándorolni a falukból úgy, hogy némely vidéken az újabb nemzedéknek mind kevesebb alkalma volt eredeti néphimzést otthon látni. Európa nyugati or-

szágaiban pedig mind keresettebb portéka lett az erdélyi háziipari varrottas, de itthon mind kevesebben tudták, hogy miért. Azért ugyanis, mert ahhoz képest, hogy milyen nagy művészi értéket képviselt, aránylag bámulatos olcsó volt. Olcsó volt, mert a nép nem azt adta, amit ő varrt, tehát aminek tudta, hogy meny-

Gyarmathy Zsigmondné.

nyi munka, és anyag van benne, hanem rendszerint azt, amit még a nagyanyja varrt és amit ő nem értékelt sokra.

Mikor a régi készlet elfogyott, azonnal drága lett a háziipari varrottas. Mihelyt azonban már nem volt oly olcsó, nem vásárolták többé szívesen és így az erdélyi magyar himzés ügye lejtőre jutott.

Szerencsére, nálunk is akadtak olyanok, akik belátták, hogy a háziipari varrottasok készítésével falusi asszonyaink szép mellékkeresethez juthatnak.

Gyarmathy Zsigmondné, kolozsmegyei urnő az elsők között volt, aki látta Kalotaszeg falvaiban a pompásabbnál pompásabb varrottasokat, melyeket a megszorult falusiaktól olcsón összevásároltak s idegenbe vittek. Fájta neki, hogy az egész vidék népe, minthogy esékély és nem valami jó minőségű földjében nem élhetett meg, vagy elment másfelé dolgozni, vagy összetett kézzel, szűkölködve élt. Elgondolta, hogyha az asszonyok a házkörül munkán kívül a szép népviseleti himzéseiket eladásra varrnák, mekkora mellékkeresethez juthatna az egész vidék.

Munkához látott és valóban bámulatos eredményeket ért el. Pár év alatt a kalotaszegi varrottasoknak egész Magyarországon elterjedt a híre. A befolyó szép jövedelem láttára a nép mind inkább kedvet kapott a varráshoz és csakhamar annyi kalotaszegi himzést készítettek, hogy azokat csak egy nagyon jól megszervezett kereskedelem tudta volna talán értékesíteni. A Gyarmathyné eszközei erre nem voltak elégségesek. A vidéken mindenféle akadtak falusi asszonyok és jobbmódu emberek, akik a varrottasokkal üzérkedtek. A néppel csak ott dolgoztattak, ahol az olcsóbban varrt. Nem fektettek sulyt arra, hogy minden darab pontosan, szépen, igazán úgy készüljön, mint régen. Ezáltal sok selejtes áru került forgalomba és a nép mindjobban belejött a felületes, pontatlan munkába.

Ennek ellensúlyozására a magyar állam a népiskolákba igyekezett a himzést jól bevezetni és a kalotaszegi régi varrottasokból gyűjteményeket állítottak össze a különböző múzeumokba és leírásokat, mintakártyákat (levezetőlapokon) készítettek róluk.

Pesten 1908-ban megalakították *Gr. Battyányi Gyuláné* elnökleto alatt az Országos Magyar Háziipari Szövetséget.

Erdélyben pedig a kolozsvári Tulipán

Szövetség keretén belül *Dr. Pósta Béla* háziipart pártoló szövetet létesített. Ezen tőzemény elnökéül felkérték *ifj. báró W. Széchenyi Miklósné, Paget Ilonát*. Alelnök *Nemes Polixéna* volt. Főtitkár *Heggyi G.* iparfelügyelő, kinek lakásán, illetve hivatalban volt az egyesület első otthona. Később *Roska Márton* lett a Szövetség igazgatójának szakértő segítsége a Szövetség munkájában tudományos szempontból sikerrel fejlesztette.

Mikor *Gr. Battyányi Gyuláné* Pesten Országos Háziipari Szövetség megalakítására fáradozott, *Nemes grófnő*, a Tulipán Szövetség itteni vezetőségével egyetértve, megalakította az *Erdélyrészi Háziipar Szövetséget*, mely az erdélyi magyar háziipar felelővését tűzte ki célul. A Szövetség csakhamar leghelyiséget bérelt, képzett kézimunkatartót tartott, özv. *Fejér Gergelyné* személyében *Lelkes* segítő és irányító társai voltak *Széchenyi báróné* és *Nemes grófnő*, kik közül utóbbi a levelezés és szervezés munkáját vezette. A Szövetség egy másik tanítónőt, *K. Bertát*, tanfolyamok tartására falura küldte, hogy a helyszínén tanítsa meg a falusi asszonyokat és leányokat pontosan dolgozni.

Az így készült erdélyi áru nagy része Budapestre vándorolt, az Országos Háziipari Szövetséghez, ahonnan Bécsbe, Angliába, stb. országokba küldték.

A háboru alatt a Szövetség tevékenysége mind jobban megőnült. A falusi asszonyoknak akkor a férfiak munkáját kellett pótolniok és a hadisegély révén az állandó bevételük biztosítva volt. Viszont a nyersanyag megszerzése is lehetetlenné vált. A háboru befejezése után bekövetkezett viszonyok a népi ipari cikkek előállítását és eladását lehetetlenné tették. Emiatt a régi Háziipari Szövetség működését kénytelen volt beszüntetni. A munka újakezdését azonban a bekövetkezett gazdasági bajok egyre szükségesebbé tették.

Az erdélyi Magyar Nők Központi Titkarsága az itteni magyar népművészet felkarát is programjába vette. Minden kínálkozó alkalmat megragad, hogy népünk művészetét mind jobban megismerjék, értékeljék és vásárolják.

1929. évben Kolozsvárt nagysikerű kiállítást rendez, melyet vidékenként más kiállítások követnek.

A Magyar Nők Központi Titkarságának egyik kezdeményezése a falusi népviselet fellevenítése. *Gyallay-Pap Domokosné* által vezetve nagy eredményeket ért el és örömmel terjed.

A torockói himzéseket a Központi Titkarság keretében *Dr. Mikó Lőrincné* nagy sikerrel értelemmel karolta fel. A székely himzések és szövések terjesztése terén pedig *Gyallay-Pap Domokosné* könyvelhet el szép eredményeket. Kitünő művészi érzékkel és apostólönfeláldozással pártolja és fejlesztí *Dr. I.*

Gáborné a esiki háziipart. Az eredményes munkának fölemelő bizonyítéka a katolikus Szociális Misszió Társulat által rendezett „Ezer Székely leány napja”, amelyre a fiatal-ság ősi, szép viseletében vonult föl.

A református Nőszövetség is fölvette programjába a népipar pártolását és ismételtelen rendezett már eredményes kiállításokat.

Legutóbb Gr. Bethlen Mária, a Magyar Nők Központi Titkárságának tordai vezetője, Fáradozott nagyszabású kiállítások rendezésével, az erdélyi magyar népipar terjesztésén. Ezek anyagának összegyűjtésében együtt dolgozik Gyallay-Pap Domokosné, Dr. Mikó Lőrincné, Kónya Gyuláné, Dr. Páll Gáborné és más urnőkkel. Ilyenformán minden erdélyi vidék népművészete a kellő szakértelemmel jelenik meg a kiállításokon.

A mozgalom történetéhez tartozik, hogy egy gazdasági kiállítás keretében a Magyar Nők Titkársága egy előadássorozatot rendezett, melyen a háziipart érintő kérdéseket ismertették. A nagyszerű előadássorozatban előadást tartottak Kovács Dezsőné, Gyallay-Pap Domokosné, Dr. Mikó Lőrincné stb.

A munka tehát, amelynek fontosságát külföldi nagy nagy példák igazolják, Erdély-

Közhírré
tétetik!

KOPROL

használati
új alumínium
esemegoldásban

4 db. 11 lei

1 db. KOPROL
10 db. KOPROL

3 lei
27 lei

szerte lelkes buzgósággal és olyan eredménnyel folyik, amelyre mindnyájan jó reménységgel tekinthetünk.

Br. Huszár Pálné.

Békét hirdet Titulescu?

A háborus szelek már sok ország gazdasági berendezkedését megingatták. Félni lehet, hogy a szelek viharra fokozódnak s akkor teljes tüzzel és pusztulással borítják el földrészünket.

Ilyen körülmények között természetes dolog, hogy a népek szövetségesek után néznek, amelyekbe háboru esetén belefogózkodhassanak. Megértjük, ha Románia is ezekben a forgandó időkben segítő kezek után nyújtja a maga kezét.

De vajjon jó helyen keresi ezeket a segítő kezeket, amikor a kisantant másik két országa felé nyul? Kétségtelen, hogy emögött a barátkozás mögött közös érdekek is állanak: Magyarország szétdarabolásából mindbármukra ugyanazon gondok és aggodalmak nehezedenek.

Mégis nem nagyobbak-e és súlyosabbak-e az érdekellentétek Románia és két szövetséges társa között? Vajjon Románia a szövetség oltárán nem áldozza-e föl a holnapot a máért, a jövőt a jelenért?

Ebben a tekintetben a román közvélemény ma sincsen egy elven. A háboru előtt az volt a románság legjobbjainak a felfogása,

hogy Romániának igazi ellenségei, akik nemzeti létét is veszélyeztetik, a körülötte lakó szláv népek. Elsősorban az oroszok, akik Moldován és Havasalföldön át igyekeznek déli rokonaikkal, a szerbekkel területileg is összekapcsolódni. Véleményünk szerint ma is méltán él ez az aggodalom azokban a románokban, akik nemzetük sorsát magasabb tekintetből itélik meg. A szláv népeknek: cseheknek, szerbeknek a szövetség útján való erősítését ezek a románok aligha nézhetik megnyugvással.

Mi arra voltunk kíváncsiak, hogy Titulescu külügyminiszter, aki főmunkatársa volt a kisantant szorosabb összekovácsolásának, hogyan okolja meg politikáját a román közvélemény előtt? Azzal persze tisztában voltunk, hogy a szerb és cseh kapcsolatokat a legszébb színben fogja bemutatni. Ennek a szövetségnek azonban más vonatkozásai, illetőleg következményei is vannak.

Ezek közé tartozik az a kérdés, hogy Románia az új szövetség keretében milyen magatartást szándékszik tanúsítani például Magyarországra iránt, de más országok iránt is,

amelyeknek érdekei nem közösek, hanem inkább ellentétesek a kisantant érdekeivel?

Titulescu ismertető beszédjében erre a kérdésre is a legrózsaszínűbb feleletet adja. „Ami Magyarországot illeti — mondotta beszédében — mi igaz, jó, őszinte baráti és szomszédi viszony elérését óhajtjuk. Gazdasági és kereskedelmi érdekeink azonosak Magyarországgal hasonló érdekeivel.“

Ezen a ponton, azt hisszük, Titulescu igen könnyen intézi el a dolgot. Magyarország például aligha fog hinni az igaz, jó és őszinte baráti viszonyban, látván és tudván,

hogy a kisantant szövetségben elsősorban ő bőréről van szó. S bizonyosan ő is szív fogja megragadni azokat a kezeket, amelyek más oldalról az ő barátsága után nyúlnak. (Kánya magyar külügyminiszter most tárgyalásai az angol miniszterelnökkel Mussolinival.)

A kisantant szövetség ilyen viszony között nemigen lesz a békének elsőmozdítója, amint azt az ismertető beszéd bejelenti, hanem inkább kezöleg, mint a féltékenység és gyanu forrása — a háborus veszedelem egyik felidézőjé válhatik.

IKTATÓI

Vészes kavarodás. Németországban egyre bonyolultabbá válik a helyzet. A Hitler-párt diadalmámorában erőszakosságtól sem riad vissza és mindenhova a saját embereit ülteti be.

A külpolitikai helyzet is a végletekig feszült. A kormány tagjai nagyon harcias kijelentéseket tesznek Franciaország és a Népszövetség ellen, hangoztatva, hogy Németországnak joga van az érdekeit úgy megvédelmezni, ahogy legjobbnak látja. Együttal a tömegszünet olyan cselekedetre is ragadtatta magát, aminek súlyos diplomáciai következményei lehetnek: a francia határ mellett fekvő Kehl nevű városkában, semleges területen, a nemzeti szocialista csapatok megszállták és 36 órán keresztül birtokukban tartottak egy kaszárnyát, holott ezt a békeszerződés tiltja. A francia kormány ezért panaszt emelt a német kormányhoz, tiltakozva a szerződés megsértése ellen. A német kormány a panaszt, mint alaptalant, visszautasította, kifejtve, hogy a kaszárnyát nem fegyveres csapatok szállották meg s már el is hagyták.

Egyre több körülmény szól amellett, hogy a császárság visz-

szállításában áll. Hindenburg elnök elrendelte a köztársasági zászlók eltávolítását s helyükbe a császári zászlók alkalmazását. Vilmos császár a német uralkodó családok külföldön tartózkodó tagjait hazarendelte s megparancsolta nekik, hogy lépjenek be a német hadsereg kötelékébe.

Mindezek arra mutatnak, hogy a viszonyok még csak alakulóban vannak, ki sem lehet számítani, hogy milyen bonyodalmakra vezetnek. Talán háborúra, amitől Isten óvjon. A külföldi lapok s különösen a különben józan angol lapok a legnagyobb aggodalommal írják a német kavarodásról és nyíltan tesznek említést egy közeli háború veszedelméről.

Magyarország külügyminisztere Olaszországban. Kánya Kálmán, magyar külügyminiszter nagy jelentőségű látogatást tett Olaszországban. A külügyminiszter kihallgatáson jelent meg az olasz király előtt, hosszasan tárgyalt Mussolinival és Olaszország külügyi államtitkárával.

A leszerelési konferencia. Ennek is zavarosak a dolgai. Az ellentét nagyon kiéleződött egyfelől Franciaország s a vele tartó államok, másfelől Németország és Olaszország között. Anglia

vette át a közvetítés nagyon nehéz munkáját és Macdonald miniszterelnök maga utazott Genf-be, hogy ezt a munkát végezze, de helyzete nagyon nehéz mert ez ideig nem tudott olyan alapot teremteni, amit Franciaország elfogadni hajlandó. Az a terv is felvetődött, hogy ez a négy ország és ötödiknek Amerika, külön tanácskozáson találkozzanak meg a megoldás módjáról, de ennek a megoldásnak is akadályai vannak, mert sem Mussolini, sem Hitler nem hajlandók Genf-be utazni, azt a franciák nem fogadják, hogy a tanácskozás helye Genfben, hanem valamely északolaszországi város legyen. Ezért lehetséges, hogy Macdonald Rómában fog tárgyalni Mussolinival s ha sikerül vele megegyeznie, talán sikerülni fog a leszerelés fontos kérdését a megoldáshoz közelebb vinni, mert egy angol-olasz megegyezés az olasz-német kapcsolatot lazulásra és ezzel az olasz-francia ellentét csökkenését jelentené, pedig a világ nyugalma számára talán legnagyobb akadály ez az ellentét.

Viszont, hogy mennyire feszült a helyzet Nyugat- és Közép-Európában, azt minden jobban bizonyítja az, hogy Macdonald, a világ leghatalmas-

birodalmának miniszterelnöke, bár öreg és törődött ember, személyesen kíván tárgyalni Mussolinival, hogy a háboru kitörését megakadályozza.

Mi van Ausztriában? Az osztrák képviselőház elnöksége nagy botrány után lemondott s a képviselők szétoszlottak. A kormány pedig erélyes kézzel nekifogott a rendszínálásnak. Feloszlatta a kommunista szervezeteket, majdnem olyan erélyesen, mint Hitlerék Németországban. Ezért megint feljult az az aggodalom, hogy Ausztria Németországhoz fog csatlakozni, vagy szintén visszaállítja a császárságot. Az utóbbi feltevést megerősítette az a tény, hogy Ottó királyfi épen ezekben a napokban Bajorországban tartózkodott, az osztrák határ közelében s bár a királyfi környezete megcáfolta ezt a híresztelést, hogy Ottó Bécsbe készül, sokan esküsznek rá ma is.

Vége a dollár veszedelmének. Nem épen egy hét alatt, Roosevelt elnök erélyessége és az angol kormány segítsége visszavárta a dollárnak teljes aranyértékét, sőt valamivel nagyobb értékre emelte, mint volt a vész-hírek elindulása előtt. Így nem sok ideje volt az ugratóknak tisztességtelen jövedelem szerzésére.

Bethlen István Németországban. Nagysikerű berlini felolvasása után Hamburgban és Kölnben szerepelt a volt magyar miniszterelnök, mindenütt utalva Magyarországra és Németországra, de egész Középeurópa közeli kapcsolatának szükségességére s arra, hogy a páris-környéki békekérek revíziója nélkül nyugodt élet alig lehet. Az előadásokat nagy tetszéssel fogadták s Bethlent hosszasan ünnepeleék.

Belpolitikai hírek

A Magyar Párt mozgalma a magyar iskolákért. Az állami iskolák magyar tagozataiban nagyon sok helyen olyan tanítók tanítanak, akik egy szót sem tudnak magyarul. Ez az intézkedés szerzett jogokat tipor, mert több olyan állami iskola van Erdélyben, amelyeket az állam még a magyar uralom alatt szerződéses alapon vett át. Valamelyik magyar felekezettől. Az Országos Magyar Párt elnöke, dr. gróf Bethlen György illetékes helyen eljár a magyar tagozatu iskolák ügyében és előadta a magyarság kívánságát, mely szerint az állam a magyar tagozatokban alkalmazzon magyarokat, vagy pedig olyan tanítókat, akik tökéletesen beszélnek a magyar nyelvet. Br. Szentkereszthy Béla képviselő is közbenjárt a kormánynál, hogy Háromszék megyébe nevezzenek ki olyan tanítókat, akik beszélnek a magyar nyelvet. A magyar képviselő megállapítása szerint Háromszék megyében huszonnégy, csak románul beszélő tanító van.

Győzött a gyűlölet a magyar vasutasok ügyében! Közöltük lapunkban, hogy a Magyar Párt erélyes akcióba kezdett az államsukból elbocsátott magyar vasutasok sérelmeinek orvoslására. Az ügy az államvasut új szervezetének tárgyalása alkalmával a parlament elé került. A szenátusban magyar szenátorok megvédték a magyar vasutasok io-

gait. A szenátus belátta, hogy a magyar szenátorok kívánsága méltányos és jogos, a törvényt a magyar vasutasok javára szóló kiegészítéssel szavazta meg. A törvény a szenátustól a kamarához került megszavazás végett. Mielőtt azonban szavazásra került volna a sor, a kamara közlekedésügyi bizottsága törölte a magyar vasutasok javát szolgáló szakaszt, melyet a szenátus Gyárfás Elemér magyar szenátor indítványára megszavazott. Az eset jellemző példa arra, hogy a parlament hogyan kezeli a magyarság ügyeit.

A magyar öntudat jegyében! Az Országos Magyar Párt nagykárolyi járási tagozata most tartotta meg intézőbizottsági gyűlését. A gyűlésen nemcsak a városi tagozat képviselői jelentek meg, hanem a községi tagozatok is sok kiküldöttel voltak képviselve. A gyűlésen dr. Kölcsey Ferenc elnökölt. A gyűlés mindvégig lelkes hangulatban folyt le. A Nagykárolyi vidéki magyarság a gyűlésen tanúságot tett öntudatos fajszereteléről és arról, hogy jogainak megvédésében a legmesszebbmenő harcra is el van szánva.

Bárdos urék munkában. A Gazdasági Párt címe alá bujt kormánypárti zsoldosok Erdély több vidékén megjelentek és a népet pártjukhoz próbálják csalogatni. Minthogy Udvarhely megyében nem értek el valami nagy sikert, szereplésük színterét áttették Szatmármegyébe. Szatmármegyei községeit Bárdos

Péter, gr. Lázár Dénessel és gr. Teleki Ferencsel járja végig, akik a Magyar Párt ellen intézett véresszáju kirohanásokkal akarnak a kormánypártnak hivatkozni. Az egész alakulat mögött Szatmármegyében egy Barbul Nicolae nevű láposhidegkuti birtokos áll. Már ez maga nagyon gyanús körülmény. Így érthető, hogy Szatmármegye magyarsága a legnagyobb óvatossággal fogadja Bárdos urék szavait.

Szaporán gyártják az új törvényeket. A parlament téli ülészetét két hét múlva bezárják. Ilyenkor, ülészet vége felé, a törvények egész halmazát ter-

jeszti a kormány jóváhagyás végett a parlament mindkét háza elé. Természetes dolog, hogy a sebtiben előkészített és alapos tárgyalás nélkül megszavazott törvényekből sok baj fog származni. Az ellenzéki pártok véleményüket alig tudják megmondani, mert idejük sem jut arra, hogy az egyes törvényeket áttanulmányozzák s még ha ezt meg is tehetnék, a kormánypárt emberei rövid vita után minden törvényt megszavaznak. Mint-hogy április 1-én feltétlenül bezárul a parlament, naponta több ülést is fognak tartani, hogy a költségvetést le lehessen tárgyalni.

HÍREK

A felekezeti iskolákat is kell, hogy segítsék a községek! Köztudomású, hogy a községi költségvetések 14 százalékát a községek az elemi iskolák segélyezésére kell, hogy fordítsák. A kérdés körül nagyon sok községben vitáztak arról, hogy felekezeti iskoláknak kötelese-e a község segélyt nyújtani? Bár régebbi miniszteri rendelet határozottan előírja, hogy a felekezeti iskolák is segélyben részesítendőek, különösen román többségű községekben ezt a rendeletet nem tartották tiszteletben. Az Országos Magyar Párt, hogy minden vitának és méltánytalanságnak véget vessen, ez ügyben közbenjárt a közoktatásügyi és a kisebbségi minisztériumokban. A közbenjárás eredményeképpen a

következő határozatot hozta a miniszter:

A községi költségvetés 14%-ából minden község köteles kétharmadot minden körülmények között elemi népis-kolák céljaira adni. A segélyt a tanulók száma szerint arányosan kell felosztani a községben levő összes állami és nem állami iskolák között. Az egyharmadrészt csak akkor köteles a község kiadni, ha az iskoláknak valami rendkívüli szükségük lenne erre az összegre.

Tehát a községek iskolasegély címén feltétlenül ki kell, hogy adják a költségvetési összeg kilenc és egyharmad százalékát. (Pontosan 9.32 százalék.) Felhívjuk különösen a felekezeti iskolák vezetőségének figyelmét erre a rendeletre. Követeljük minde-

nütt a felekezeti iskolák számára a segély kiutalását. Ha több község van egy községben, ugyanígy a tanulók számának arányában kell a segélyt az egyes iskolák között felosztani, tehát állami vagy román felekezeti iskolák nem lehet előnyben részesítendők.

Hogyan akarja rendezni a kormány az adósságokat? Megkérdeztük a pénzügyminisztert, a szeptember 1-én nyilvánított nyilatkozatát a kormány feltétel nélkül fogja az adósságok rendezni fogja az adósságok rendezéséről. Az új konverziós törvényt megalkotás előtt a pénzügyminiszter emeltetni a pénzügyminiszterrel az agrármoratórium jelzett kiméleti idő letelnie. Az új konverziós törvény a törvénytervezetéstől és a kamatok méltányos csökkentéséről akarja (visszamenő hatállyal) az adósok terheit elviselhetővé tenni. Az új konverziós törvény általános lenne, vagyis nemcsak a gazdákra vonatkoznék, hanem a kiterjedne az összes társadalmi és termelői osztályokra. A pénzügyminiszter tehát úgy akarja rendezni az adósságokat, hogy a rendezéssel egy társadalmi osztály se szenvedjen sérelmet. A miniszter reméli, hogy ilyen módon a hitelélet újjá fog születni. Az új törvénytervezetet az igazságügyi minisztérium készíti. A tervezettel a bukaresti román híradások azonban egyáltalán nem esenek megelégedve. Állítólag az új törvény sem az adósok, sem a hitelezők igényeit nem elégíti ki, sőt a Nemzeti Bank helyét is nagyon megnehezíti. A minicata című bukaresti újság konverzió ügyével kapcsolat-

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tehát magyar kötelesség biztosítását ide át-

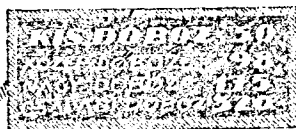
azt az eszmét vetette fel, hogy az általános fizetési haladékkal kell a hitelélet bajait megoldani. Ez az általános moratórium kiterjedne az összes gazdasági és társadalmi osztályokra.

Csak az 1931. év előtti nyugdíjakat fizetik ki bonokkal. Követjük lapunkban, hogy a pénzügyminiszter az elmaradt nyugdíjakat nem pénzzel, hanem pénzt helyettesítő, kincstári jegyekkel (bonokkal) akarja kifizetni. A nyugdíjasok körében ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy az 1932-ből elmaradt nyugdíjakat is bonokkal fogják kifizetni. Ezzel szemben a helyzet a következő: A pénzügyminisztérium intézkedése következtében csak az 1932 előtti hátralékokat fizetik ki bonokkal. Tehát, ahinek 1932-ből fennálló nyugdíjkövetelése van, azt készpénzben kell megkapnia.

Vásárhelyen a regrutáknak nem szabad magyar nótát énekelniük. A marosvásárhelyi sorozáson sajnálatos eset történt. A vidéki legények, mint sorozáskor szokásos, egymást átölelve, dalolva jártak a város utcáin. Tizenegy mezőpaniti regruta is dalolva vonult végig Marosvásárhely főterén. A legények az „Ezer esztendeje annak“ című dalt énekelték. A rendőrség a dal miatt letartóztatta a legényeket és a rendőrségen jegyzőkönyvre vették, hogy a magyar himnuszt énekelték. A letartóztatott legényeket az ügyészségnek adták át.

Autóbusz szerencsétlenségek Kolozsvár mellett. A Torda és Kolozsvár között közlekedő autóbusz Torda közelében az árokba fordult. Az utasok közül sokan megsebesültek. Haláleset szerencsésére nem történt. A Kolozsvár-décsi autóbusz Szamosfalva közelében tengelytörés miatt felborult.

*Olcsóbb lett az
Uromalkine*

Megmaradnak az ipartestületek.

A munkakamarák felállításával kapcsolatban kisiparosaink körében az a hír terjedt el, hogy az ipartestületeket meg fogják szüntetni és így a kisiparosok a munkakamarák szervezetében nem jutnak kellő képviselőkhöz. Joanitescu munkaügyi miniszter közelebbről Déván járt és ott az aggodalmaskodó iparosok előtt kijelentette, hogy szó sincs az ipartestületek megszüntetéséről, mert az ipartestületek a tulajdonképpeni alapjai a munkakamaráknak.

Tömegesen végzik ki a földműveseket Oroszországban. Az orosz földművesek szomorú helyzetéről és ciégedettségéről sokszor írtunk már lapunkban. Legutóbb megint szörnyűséges hírek érkeztek Oroszországból. A helyzet sok tartományban forradalmi jellegű, mert az ipari munkások is a földművesekhez csatlakoztak. Ezzel kapcsolatban büntető katonaságot indítanak a szovjet urai a földművesek ellen, azzal vádolva őket, hogy a munkásságot felkelésre bujtották. Eddig harmincöt földművest lőttek agyon ilyen koholt vádjában. A földművesek felkelését azonban a szovjet nem tudja vérbe fojtani! Különösen Ukrajnában és Fehéroroszországban egymást érik a földművesek felkelései. A földművesek az állami birtokokat kifosztják, a gépeket összetörik és a gazdasági felszereléseket elhordják. Az ilyen földművesek ellen a szovjet többször hozott halálos ítéleteket, a kisebb bűnösök pedig 10—18 évi börtönbüntetést kaptak.

Bár igaz volna. A pénzügyminiszter rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben utasítja ezeket, hogy az adóbehajtások alkalmával az adózó polgárokkal szemben járjanak el kiméletesen. Elsősorban a folyó évre esedékes kisebb összegű adók behajtását szorgalmazzák, nagyobb összegű adóknál adjanak részletfizetési kedvezményeket. Az adóhátralékokra vonatkozólag a miniszter elrendelte, hogy százezer lejen aluli adóhátralék felhajtásánál tekintsenek el az ingatlanok foglalásától és végrehajtásától. Egyáltalán igyekezzenek erőszak nélkül behajtani az adókat.

Mit tehet egy egér? Különös eset történt a szászrégeni villamos-telepen. Egy egér a villamosáramot fejlesztő gép belsejébe mászott és ott a villamosáram ütése következtében megdöglött. A döglött egér a villanegépben rövidzárlatot okozott, ezért a gépet teljesen át kell javítani. Szakértők megállapítása szerint az egérke a szászrégeni villamosműveknek kétszázezer lej kárt okozott.

Hallgassunk-e más tanácsára? Erre a kérdésre válaszol Kálmán András debreceni tisztviselő, aki háromszor kért tanácsot Tolnai Világlapjától és mind a háromszor jól járt. „Megmentették kis gyermekem életét“ írja levelében — elkerültem az anyagi romlást és visszaadták életkedvem. Érdekes, hogy Tolnai Világlapja hetenként több ezer kérdezősködőnek ad felvilágosítást, tanácsot és a szerkesztőségben hat szakember válaszol az érdeklődőknek.

Gómbús a magyar egyetemi ifjak között. A magyar miniszterelnök részt vett a tizenötezer tagot számláló „Turul” egyesület diszközgyűlésén és ott hatalmas beszédben nyugtatta meg a magyar egyetemi fiatalságot arról, hogy elhelyezkedésükről új pályák nyitásával is gondoskodni fog. A jövője iránt komolyan aggódalmas fiatalság nagy lelkesedéssel fogadta az ígéretet és lelkesedve ünnepelte a magyar miniszterelnököt.

Különös váltóhamisítás. Weisz Mózes, nagyváradi lakos ezelőtt három évvel négyezer lejt adott kölcsön Füleki Antal gazdának. Weisz többször kérte Fülekit, hogy rendezze adósságát, vagy legalább fizesse a kamatokat. Füleki minden alkalommal arra hivatkozott, hogy konverzió van és, hogy Weisz követelését különben is váltóval biztosította. Egy alkalommal a vita hevében Weisz elkeseredve kapta elő a váltót, az asztalra dobva kijelentette, hogy a váltó nem ér semmit, egye meg Füleki. Füleki szóról szóra megfogadta az elkeseredett hitelező felszólítását. Hirtelen összegyűrte a váltót és lenyelte. Weisz emiatt, okirathamisítás címén pert indított Füleki ellen. Az érdekes pert a nagyváradi bíróság elfogadta és elrendelte az ügy érdemében való tárgyalását.

Hétszáz méter magas torony. 1937-ben vilákiállítás lesz Párisban. A franciák nagy előkészületeket tesznek erre az alkalomra. Hétszáz méter magas, óriás tornyot akarnak építeni. A torony úgy volna építve, hogy ötszáz méter magasságig autóval lehetne feljutni a toronyba, különlegesen épített uton. Az utolsó kétszáz méteres magasságot emelőgéppel tennék meg a látogatók. A franciák remélik, hogy a torony nagy összegű építési

költsége megtérül azokból az összegekből, amelyeket a torony csodájára járó látogatók fognak elkölteni Franciaországban.

Nagyarányu pénzhamisítást lepleztek le Háromszék megyében. A rendőrség hosszas nyomozás után letartóztatta Kovács Gyula, kovásznai lakost, aki ezer lejesek hamisításával foglalkozott. Kovács Gyula vallatás közben beismerte, hogy Kézdivásárhelyen is vannak büntársai. Ezen az alapon a rendőrség újabb nyomozásba kezdett és letartóztatta Török Tivadar, kézdívásárhelyi lakost. Töröknél 626 darab, kitűnően sikerült, hamis ezer lejest találtak. A hamisítványokat a gépekkel együtt elkobozták és a bűnösöket letartóztatták.

Négyszáz mérges kigyót találtak egy fészekben. A Szerbiában levő Ohrida tó mellett két munkás ásás közben vipera fészekre bukkant. A fészekben négyszáz vipera volt. A munkások a viperák felét agyonverték, a többi vipera elmenekült.

Kitiltják Romániából a bolgár kertészeket. A munkaügyi miniszter elhatározta, hogy ebben az évben nem engedi meg a bolgár kertészek bejövetelét az országba. Csupán azok a bolgárok foglalkozhatnak kertészkedéssel, akik Romániában állandóan megtelepedtek.

Négymillió lej értékű gyógyszer került a szemébe. A legdrágább gyógyszer a rádium. A rádiumból kisugárzó sugarakat újabban nagyon sokféle betegség gyógyítására használják. Budapesten az új Szent János kór-

háznak van egy kis darab rádiuma, értéke körülbelül millió lej. A drága gyógyszer egy betegnek a karjára helyezették, hogy betegségét gyógyítsa. A beteg nő fájdalmában letartóztatta a karjáról a rádiumot és a szemébe dobta. A szemét tüzetűre sütötték. Mikor észrevették a gyógyszer eltűnését, kutakodni kezdtek és megtalálták a házban. Szerencsére a drága gyógyszer alig szenvedett kárt a betegben.

Száznegyéves asszony halt meg. Csenger, magyarországi községben száznegyéves korában meghalt Bihari Gáborné. A szép kislány elért asszony hosszú élete egyetlen egyszer sem volt beteg, orvostól soha sem járt és orvosságot nem használt.

Rémület és nevetés. Erről közzétett rendkívül érdekes cikket a Déli Újság új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pomázi budapesti és külföldi rádiósorokat, filmriportokat, folyóiratos regényt, egyfelvonásos színdarabot, rengeteg színházi plakátot, rádióhírt, rejtvényrovatot, 120 képet és még sok más érdekességet talál az olvasó a 44 oldalas Délibábnban. Ara 20 fillér.

Minden községben adják elő a műkedvelők a „DÜSGAZDAG” című bibliai színdarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával szerezhető meg.

Jobb nincs,
mert nem lehet

Nonon Nagy

vezet.

Mezőgazdasági, konyhakerti és virágmagvak romániai fölerakata
Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria (v. Deák Ferenc-utca) 41

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Használjunk Házi-szereket permetezésre!

Tapasztalataink szerint kiszagdák a következőképpen kell, hogy végezzék a permetezést. Ez a permetezésnek a legolcsóbb és legjobb módja.

Télen lombhullástól rügyfakadásig: $\frac{1}{2}$ százalék mézskénlé a gomba és paizstetvek ellen (megjegyzem, Bakó Gábor, budapesti állami kísérletiügyi igazgató febr. hó 12-én rádión tartott előadása alkalmával a mézskénlevelet a kaliforniai paizstetvek ellen is ajánlotta), vagy 2—3 százalékos Bordói lé (2 kgr. rézgálic, 1 kgr. oltott mész 100 liter vízre.) Mohás, zuzmós, nagyon káros fáknál, valamint a rágók, szívók petéi ellen rügyfakadás előtt 2—3 hétig: fakarbolineumot tartalmazó szerekkel (5—8 százalékos oldathoz hozzáadva 2 kgr. rézgálic, 1 kgr. mész) a fák jól meglocsolandók.

Tavasszal első levélrügyek mutatkozásakor. $\frac{1}{4}$ százalék arzén, $\frac{1}{2}$ százalék kén, 1 százalék Bordóilé, vagy $\frac{3}{4}$ százalékos mézskénlé oldat.

Sziromhullás után 8—10 napig, vagyis kehely csukodásig. Permetező anyag: arzén és mézskénlé fenti százaléokban. Ugy is védekeznek a moly vagy nyű éjjeli lepkéje ellen, hogy a kertben a virágzás ideje alatt éjjelre viharlámpát állítanak fel. Ebbe a lepkék beleröpülnek és összeégnek.

Nyáron, mikor a gyümölcs mogyoró nagysága: megismételjük a sziromhullás utáni permetezést. A gyümölcsfák minden ágát jól megmóricázunk, hogy az esetleg már férges gyümölcs lehulljon. Ezeket a földről összeszedjük és megsemmisítjük. Ezt az eljárást ismételjük meg többször. Szabályszerű hernyóenyv-gyűrűk alkalmazása egész nyáron ajánlatos. A gyűrűnek alsófelét másfél centiméterre felhajtjuk, hogy így csatornát képezve, az esetleg lecsurgó enyv felfogja, mivel ez a fára nézve ártalmas.

Levélzetvek ellen, ahogy fellépnek, azonnal alkalmazzuk a rágók ellen már említett szerek egyikét.

Ne permetezzünk nedves időben. A szívó kártevők ellen délután permetezzünk, mikor már nem szárad hamar a permetlé és csak ott, ahol szívók vannak. Ezt legkönnyebben a hangyák járásáról ismerhetjük fel. Amely fára hangya jár, az levéltetves.

(Kolozspata.)

Dani Gergely,
kiszagda.

Gyümölcs a heii piacon. A gyümölcskereskedelem terén nem állja meg helyét a közmondás, hogy „Változatosság gyönyörködtet”. A különböző nagyságú és különböző fajtájú almát sokkal nehezebben adja el a termelő, mint az egyféle fajtájú és nagyságú gyümölcsöt.

Helyenkor gyümölcsfa ültetés idején kell megszívlelni, hogy milyen fajtákat akarunk telepíteni? A régi jó, leves, bőtermő, nem kényes, igaz, hogy nem nagy, de tavasszal érő, szalmás veremben telelt, piros és csikos Gyógyt alma helyett most bámu-

latomra a sáppadt, apró, potyolt és taplószerű, rossz ízű Masánszkit árulgatják. A régi jó vasmegeyi vevők hozhattak Masánszki oltó galyakat ide a Torockó és nagyenyedi patak kitűnő gyümölcsstermő völgyébe. Oly rettenetesen hátra vagyunk almatermelésünkkel, hogy a fogyasztó mindenféle almát meg kell, hogy vegyen, ha éppen almát akar élvezni. A régi Batul (Erdély gyöngye) nincs még eléggé kitenyésztve. Az ujonc Jónáthán ujdonságánál fogva tett hárnévre szert. De fája gyenge növési és tartósan nem nevezhető, nem is

éppen bőtermő, férgesedésre nagyon hajlandó. Helyenként éppen termékelten. Sulyra nem súlyos és így a termelő nem nagyot nyer termelésével.

Nagy-nagy hátrányunk, hogy minden vidék más-más néven is, de valóban is, sokféle almát termel. Aki utbaigazítást akar kapni arról, hogy milyen fajtájú gyümölcsfákat ültessen, vegye meg a Magyar Nép kiadásában megjelent „Tanácsadó gyümölcsstermelők számára” című könyvet. Abban gondosan és részletesen van csoportosítva minden tudni-
való. Dezső Miklós.

Milyen gyógynövényeket gyűjtsünk ezidén? Nemsokára megindul a gyógynövénygyűjtés és értékesítés, azért már most hívjuk föl az olvasóink figyelmét azokra a nálunk vadon termő gyógynövényekre, amelyek ezidén keresettek. A gyógynövények beváltását ezentúl az új szövetkezet, amely „Cooperativa Adonis” név alatt a gazdasági akadémián megalakult, fogja intézni. Ez a szövetkezet összeköttetésben áll külföldi nagy gyógynövénykereskedőkkel és droguristákkal, ezért a gyógynövényeket nagyobb tömegben veheti át és lehető kedvező árakat fizet. Eddig a következőkre van már rendelés:

Őszi kirircsmag (legalább 5000 kg.); kőrishogárból kelle-ne 1000 kg.; nagyobb mennyiség kellene t. i. legalább 100 kg. mindegyikből: nadragulya gyökér levél, kankalin virág (kehely nélkül), úrvacsalán virág (szintén kehely nélkül), kökény virág, maszlaglevél, úrvacsalán (gyökér nélkül), tüdőfü (más-kép dongóvirágnak is hívják), ezerjófű stb. Bővebb felvilágosítással szolgál: nevezett szövetkezet, vagy annak alulírott elnöke.

Dr. Péter Béla.

A népművészet gyöngyei a mezőgazdasági kiállításon. A budapesti mezőgazdasági kiállítás rendező bizottsága, miként az előző években, úgy ez idén is nagy súlyt vet arra, hogy a március 23—27. napjain rendezendő kiállításon az ország egyszerű és népművészeti háziiparát és az attól el nem választható iparművészetét minél nagyobb teljességben mutassa be. A vásárfiút kutatók részére pazar bőségben fog kinálkozni a színes, eredeti, ötletes, szép, jó és praktikus dolgok sokasága. A fából való szebbnél szebb do-

bók, disztárgyak, a cserépből való vázák, finom bőrmunkák, fából, szövetből való játékok a magyar leleményesség, izlés és szorgalom élő bizonyítékai lesznek. A kiállításnak azonban nem csak az az igen helyes elgondolás a célja, hogy a vásárlóközönség közvetlenül találkozassék a termelővel, hanem az is, hogy oktatásul és irányításul szolgáljon azok részére, akik a falusi lakosságon segíteni akarnak. Így a háziipari kiállítás keretében még bemutatásra kerülnek igák, szekérrészek, gazdasági kosarak, tojás és gyümölcszszállító gyékényládák, ködmönök, bekecsek, zsiros bőrök, házi vászonruhák, zsákok.

Mit kell tenni a mezőgazda-adósnak? Sokan érdeklődtek levélben olvasóink közül, hogy a konverzió alá eső tartozásokat ebben az átmeneti időben, amíg új törvénnyel szabályozzák a kérdést, hogyan kell rendezni? Erre vonatkozólag a hivatalos lap legutóbbi száma a következő rendeletet közli: *Folyó évi április 26 és május 26 között megővatolandók mindazok a váltók, amelyeken bármilyen minőségben a törvény kedvezményei alá eső aláíró szerepel s amely váltók 1932 október 26-án valamelyik pénzintézet birtokában vannak.* Ha az intézet már korábban felvette az óvást, ez úgy tekintetik, mintha 1933 április 26-án vétetett volna fel, szintugy a folyamatban levő, vagy felebbezés alatt álló, ilyen váltókon alapuló pereket úgy kell tekinteni, mintha 1933 április 26-án adatlak volna be. Ebből következik, hogy a már felvett óvasokat megismételni nem kell, a perek pedig függőben tartandók. *Aki azonban idejében ad hosszabbítási páltót, megmenekül ugy az óvási, mint a perköltségektől. Azok az adósok tehát, akik hitelezőkkel*

nem egyeztek meg, idejében adjanak hitelezőiknek hosszabbítási váltót. Megjegyezzük, hogy új törvénnyel fogják rövidíteni szabályozni a konverzió kérdését, addig is azonban tartásuk az adósok a hivatalos lap rendelkezéseit, mert ezáltal később kellemetlenségektől mentesülnek.

Próba nélkül ne vessünk régmagvakat! Sok helyen a tavalyi vetés után zöldségmagvak maradtak. Ezeket a magvakat csak akkor szabad idén vetésre felhasználni, ha előzőleg meggyőződünk arról, hogy a magvak csiraképessége kifogástalan. A régi magvakat tehát elvetés előtt csiráztatjuk s csak abban az esetben vetjük el, ha a csiráztatási próba jól sikerült. A csiráztatást nedves itatópapiros között vagy pedig megnedvesített homokban kell végezni. Felhívjuk különösen arra olvasóink figyelmét, hogy a petrezselyem mag csiraképessége rendszerint nagyon gyenge. Ezért szokott az megtörténni, hogy míg a murek mag rendszeren kél, a petrezselyem ágyak sokszor üresek maradnak. Tehát csak kellő óvatosság után szabad hozzáfogni a zöldségfélék vetéséhez.

Megkezdette működését az ujonnan alakult kézdívásárhelygazdakör. Az ujonnan megalakult, kézdívásárhelyi gazdakör szép munkaterv megvalósításához fogott. A gazdakörnek olyan helyiséget akarnak szerezni, ahol gabonatisztító gépet is lehetne tartani és ahol a vidéki gazdák állatait szükség esetén el lehetne helyezni. Ezenkívül nagyobb könyvtár beállítását és olvasóterem létesítését tervezi a gazdakör vezetősége. Az olvasóteremben a haladni vágyó gazdák ujságokat és szaklapokat fognak olvasni.

Készüljünk fel a tavaszi irtó-
váborura! Szakértők állítása
szerint a folyó évi enyhe tél kö-
vetkeztében tartanunk kell attól,
hogy a gyümölcsfák gomba- és
állat-kártevői nagyon el fognak
szaporodni. A védekezést idejé-
ben kell megkezdeni, mert ha
ezt nem tesszük meg, nem lesz
gyümölcsstermés, sőt a fák is ki-
pusztulhatnak. Most kell meg-
kezdeni az áttelelt kártevők irtá-
sát. Most, mikor még a fák fe-
lete rügyben vannak, annak ve-
szedelme nélkül végezhetjük a
védekezési munkálatot, hogy ez
a védekezés a termés rovására
menne. Kaparjuk és keféljük le
a fák törzsét, távolítsuk el és
égessük el a fán található összes
hernyófészkeket, száraz levele-
ket és gyümölcsöket, tányéroz-
zunk és trágyázzunk. Most vé-
gezzük el a koronaritkítást. Al-
molával kenjünk be alaposan a
fán minden sebet és kitisztított
vértetves fészkeket. Ezután kö-
vetkezik az áttelelt elősdiék és
gombák elpusztítása 5%-os No-
venda és Bordói lé téli permete-
zéssel. Novenda permetezés hiá-
nyában még az egészen ponton-
osan elvégzett nyári permetezé-
sek eredménye is csökken, mert
a törzsből folytonosan előkerül-
nek a rügyfakadás előtt el nem
pusztult kártevők.

Étessünk szentet a baromfiak-
kal! Jó szokás, hogy a barom-
fiakkal szentet etetnek. A szén-
nek ugyanis jó hatása van a
baromfiak egészségére, mert a
szén fertőtleníti a bélesatornát.
A szén etetése által sok fertőző
betegség kitörését akadályozhat-
juk meg. A baromfiakkal a sze-
net összekeverve, darával elke-
verve kell etetni. Töméssel hiz-
lalt baromfiaknak is adni kell
szentet.

IPARI ÉS KATONAI

Kik kaphatják meg az iparos
tanulók közül az egyéves katonai
szolgálat jogát? A most folyó
sorozások alkalmával nagyon
sok iparos tanuló kérelmezi a
sorozó bizottság előtt, hogy ad-
ják meg részére az egyéves ka-
tonai szolgálat jogát. Tekintettel
arra, hogy a miniszteri rendelet
szigorúan intézkedik arról, hogy
kik kaphatják meg az iparos ta-
nulók közül ezt a kedvezményt,
olyanok hiába kérelmezik, akik-
nek nincs meg az ehhez való
előfeltételük. Szabó Béni ma-
gyar képviselő eljár a hadügyi
és munkaügyi minisztériumok-
ban, hogy pontos felvilágosítást
szerezzen arról, kiket illet meg
az iparos tanulók közül ez a jog?
A munkaügyi minisztérium ve-
zérigazgatója erre vonatkozólag
a következő felvilágosítást adta:
Az iparossegédek egyéves ka-
tonai szolgálatának a bevezeté-
sét azon elvből kiindulva tették,
hogy ezzel elismerést nyerhessen
az a szellem, de főképpen mű-
szaki tudás, melyet a szorgalmas
iparos tanuló 3—4 éven át, egy-
felől a tanonciskola szorgalmas
látogatásával, másfelől az ipari
műhelyben megszerez, mi által
a jövő iparosnemzedék szellemi
és technikai érték-nívója emel-
kedik.

A minisztérium azonban rá-
jött arra, hogy ezt a jogot, me-

lyet a középiskolák növendékei
csak sikeres 8 évi tanulás után
szerezhetik meg, a minisztérium
intézkedésétől eltérőleg, számta-
lan esetben kijátsszák oly mó-
don, hogy 2—3 vagy 4 közép-
osztályt végzett fiukat rövid le-
ratu szerződésekkel beiratják a
tanonciskolák 3. osztályába,
melynek elvégzése után bizto-
sítva látják az egyéves katonai
szolgálati jogot, melyet így a
valóságban feleannyi időre eső
tanulással szereznek meg, mint
a középiskolák növendékei.

Az az ellenvetés pedig, hogy
a középiskola elvégzett osztályai
nyújtottak annyi szellemi tu-
dást, mintha azalatt a tanoncis-
kolába járt volna az ifju, nem
állhat fenn, mert itt a fősúly a
fiúk technikai előrehaladására
van fektetve, amelyre feltétlenül
szükséges legalább három évi
tanoncidő.

Ezért a minisztérium ugy ren-
delkezett, hogy semmiesetre
sem ad a tanonciskolák III-ik
osztályát sikeresen elvégzett
olyan fiuknak abszolváló bizo-
nyítványt, akik csak a III-ik
osztályba jártak. Átmenetileg
megadják az abszolváló bizo-
nyítványt azoknak, akik a II-ik
és III-ik osztályt végezték. A jö-
vőben pedig az I., II., III. osz-
tály sikeres elvégzése után fog-
nak adni abszolváló bizonyít-
ványt, amely az egyéves katonai
idő elnyerésére fog jogosítani.

**Szőlőoltványokat
Gyümölcsfákat
és egyéb faiskolai cikkeket szállít
a legjobb minőségben az**

Ambrosi-Fischer & Co Rt.
AIUD-NAGYENYED

K é r j e n e k á r j e g y z é k e

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Arany János iskolájában.

A halál kapujában.

Magunk elé idéztük a nagy költőt és meghallgattuk bölcs tanácsát az élet fontos kérdéseiben. Az elmondottakból is tisztán áll előttünk, hogy Arany János költészetével minden magyar embernek behatóan foglalkozni önmaga iránt való olyan nemes kötelessége, amelynek teljesítése csak lelki nyereséget, benső gyarapodást jelenthet számára. A költő alkotásaiból olyan nemes, tiszteletreméltó ember lelki aréképével ismerkedünk meg, akivel való gyakori találkozásunk mindig felüdítőleg fog hatni lelkünkre. Most idézzük lelkünk elé mégegyszer Arany Jánost, úgy amint a halál kapuja elé érkezett fáradt vándor bucsut vesz az élettől.

A halállal való szembenézés ennek a bölcs embernek szívét is megrendítette.

*Csontváz! Halálfej! Irtódom, de mért
Iszonyodik az ember önmagától.*

*Ez a fő, mely ma képzél, gondol, ért;
E mellkösár (mely néha fáj, galádul!)*

*E kéz, mely mostan is ezérnára mért
Sorokat írkat, rimbe szedve hátul:*

*Mind ez halálfej, csontváz, — nemde nem?
Egy év különbség, vagy tán annyi sem.*

A halál kapuja elé érkezett fáradt vándor érzi kicsinységét, erőtelenségét, gyöngeségét a végtelen hatalom mindent eltipró erejével szemben.

*Mi vagyok én? Senki Pál,
Egy fájo gép, mely pipál.*

Azonban a mulandóság nagy kérdései fellett tépelődő ember utolsó pillanatig dolgozik és lelke népe és az emberiség boldogabb jövőjéről sző szent álmokat. Egy világról álmodik, amelyben elveszti hangját a háboru, amelyben elirtózik a vérontástól a világ s minden korból, új tavaszról nem fog elhullni a virág. Nemzete lelki kincsét akarja szüntelen gyarapítani, hiszen minden tettét, gondolatát mégis az a győzelmes meggyőződés hatja át, amelyet olyan diadalmasan hirdet:

*Nem hal meg az, ki milliókra költi,
Dus ülle kincsét, ámbár napja mul.*

Arany János iskolájában így tanulhatunk meg bölcs megadással szembenézni a mulandóság örök törvényével. Van valami az emberben, ami túl utal a halálon és ez a lélek hitbizalma és a szeretet önfeláldozása.

Az a nemzedék, amelyhez Arany János is tartozott, a legnagyobb szenvedések, esztelen próbáltatásain haladt át. Átélt a szabadságharc tündöklő diadalmai, bámulatbaejtő sikereit, de részese volt a gyászos leveretésnek, a szörnyű csalódásnak, a megdöbbentő veszteségnek is. Ennek a nemzedéknek ajkán a szabadság és győzelem ragyogó énekei után felzendült a jajjongó gyászdal, a „Koldus ének“, amelyben egész nemzetenek fájalmát zokogta el Arany János.

*Mennyi drága erő és mennyi nemes vér!
Hozzáfoghatót a történet nem ösmér,
Mihasznal az erőt ásta benső féreg:*

*Büszke, szenvedélyes, versengő vezérek,
Tiszta véruink szennyes oltáron ontalott.*

Mi tartotta meg a kétségbeesés ostromló viharai között e nemzedék legjobbjait? A hit. Az a hit és az a meggyőződés, hogy az igazság és szeretet szolgálatában elvesző emberi élet drága magvetés, mely boldog aratást ígér egy áldottabb nemzedék számára. Szívükben belső békesség lakozott, amelyet az az alázatos megnyugvás adott, melynek vallomása végig kísérte Arany Jánost is életének útján, megbátorította a csüggedésben, erőt öntött szívébe a kétségbeesés között, felemelte a leverettésben.

*Gyermek szívvél, öntudatlan
Nyugszom meg e gondolatban,
Hogy övét el nem hagyja,
Ki mindnyájunk édes atyja.*

A mi nemzedékünk is végig járja ugyan ezt az utat. Nyugalmas idők boldog napjaiból érkezünk el a jelenvaló idők fájdalmai és csalódásai közé. Nekünk is arra van szükségünk, hogy a megelőző nemzedékek nagyjaitól tanuljunk meg bizni, remélni abban, hogy a mi elmuló életünk is utegyengetője lehet egy boldogabb, áldottabb jövőnek.

Tavaszi készülődés.

A Március még téllal álmodik,
Tavasz hívó szavára még süket,
De a kökörcsin és a hóvirág
Már bontogaják selymes kelyhüket.

Az Április már éberén figyel —
Kicsalva minden rügget és csirát —
S már nyiladoz sok illat-hirnöke:
Ibolya, jácint, nárcisz, gyöngyvirág.

A Május már csipkés szírom-ruhát
Ölt fel magára és lombot fakaszt, —
S zengő madárfütty, vig méhmuzsika
Üveli át a szép tündér-Tavaszt.

Krúzselyi Erzsébet.

Látom az Istent.

Messze-messze egy idegen országban élt
egyszer egy hatalmas császár, aki minél in-
kább öregedett, annál gögösebb lett.

— Életemben — mondá egyszer magában
— élveztem és láttam mindent, amit ember él-
vezhet és láthat. Valamit azonban nem lát-
tam egész életemben. Azt mondják, hogy van
Isten és ha van, én látni akarom!

Magához hívatta a főembereket, a tanács-
adókat és papokat és keményen rájuk paran-
csolt:

— Mutassátok meg nekem az Uristent,
mert ha nem, akkor mindnyájatokat börtönbe
vettetek és szörnyen megbüntettek.

És három nap gondolkozási időt adott
nekik.

A császári udvarban elnémult a zaj és el-
szállott a jókedv. Az udvari emberek lehaj-
tott fejjel jöttek-mentek és félelemmel gondol-
tak a rájuk váró büntetésre.

A meghatározott napon az összes főembe-
rek, tanácsadók és papok a szigorú parancs
értelmében megjelentek a császár előtt és mé-
lyen hallgattak.

A császár éppen készült a szigorú ítélet
kihirdetésére, amikor az utolsó pillanatban
egy pásztorfiu lépett elébe és így szólt:

— Engedd meg, felség, hogy én teljesít-
sem a kívánságodat!

— Jól van, — felelé a császár — de ne
feledd el, hogy a fejed forog kockán!

És a pásztorfiu kézenfogta a császárt és
kivezette a szabadba s fölmutatott a hevesen
sütő nyári napra:

— Nézzél fel oda!

A császár fölemelte fejét, hogy egy te-
kintetet vessen a napra, de a vakító suga-
rak sértették a szemét, fájdalmat okoztak
neki és kénytelen volt lehajtani fejét és be-
esukni szemét.

— Mi forog az eszedben gyermek, —
mondá a pásztorfiunak — csak nem akarsz
megvakítani?

Erre a fiu így szólt:

— Látod, uram? Pedig a nap csak egy
kis sugara az Isten nagyságának, egy jelen-
téktelen szöglete az Isten birodalmának! Ho-
gyan kívánhatod akkor, hogy lásd magát az
Istent a te gyöngye és könnyes szemekkel.
Jobb, ha arra törekedsz, hogy lelki szemed-
del lásd meg a Mindenhatót.

Tetszett ez a császárnak és ezt mondá a
pásztorfiunak:

— Látom, hogy világos az eszed és emel-
kedett a lelked. Felelj még a következő kér-
désre: „Mi volt azelőtt, mielőtt Isten lett
völne?”

Egy pillanatig elgondolkozott a fiu és így
válaszolt:

— Uram, ne haragudj, de kérlek, számolj!
A császár elkezdett számolni:

— Egy, kettő, három...

— Nem, nem — szakítá félbe a pásztor-
fiu — nem számolsz jól. Kezd az egy előtt!

— Hogyan? Nem tudod, hogy az egy
előtt nincsen semmi?

— Bölesen beszélsz, uram; az Isten előtt
sem volt semmi!

Ez a felelet még jobban tetszett a császár-
nak és e szavakkal fordult hozzá:

— Fejedelmi ajándékot adok neked, ha
megfelelsz még egy kérdésre: „Mit csinál az
Isten?”

— Jól van, megfelelek erre a kérdésre is, de előbb teljesítsd egy kérésemet. Cserélj velem ruhát!

És a császár levetette ruháit és odaadta a pásztornak, aki, miután átöltözött, felment a trónra, kezébe vette a kormánypalcát és rámutatva a páasztornak öltözött császárra, aki ott állt a trón lépcsőjénél, így szólt:

— Ime, mit csinál az Isten: egyeseket emel a trónra, másokat meg elűz onnan! És a fiu felöltözött újra az ő páasztornájába.

A császár sokáig elgondolkozott a dologon, azután meghatottan sóhajtott fel:

— Igen, most már látom az Istent!

Fordította: Balogh Ignác

APÓSTOLAI ADOMÁNY

Magyar tudós nagy felfedezése

Szentgyörgyi Albert, a szegedi egyetem tanára, hosszas kutatás után felfedezte a *C-vitamint*. Tudvalevőleg a tápszerekben *vitaminok* vannak. Ezeknek jelenléte rendkívül fontos, mert a vitamint nem tartalmazó élelmiszerek az egészségre károsak. Szentgyörgyi Albert megállapította, hogy a *C-vitamint* gyári úton legkönnyebben *paprikából* lehet előállítani. Így rövidesen megkezdik a *C-vitamin* gyártását a Magyarországon termelt *paprikából*. Az új vitamint por vagy táblácska alakjában hamarosan árulni fogják a gyógyszer-tárak. Az új szernek különösen a gyermekek és gyenge szervezetű emberek táplálásánál jut nagy szerep, mert segítségével meg lehet előzni a járványos betegségek kitörését.

A magyar tudóst már sok külföldi egyetem meghívta előadások tartására s hir szerint ajánlani fogják a legnagyobb tudományos kitüntetésre, a vegyi Nobel-díjra.

Cigány ésszel.

Fogadott a cigány, hogy egy ültében megesszik harminc darab gombócot. A fogadás nem sikerült, mert csak huszonkilencet tudott megenni. Nézi a cigány a megmaradt gombócot és felsóhajtott:

— Ha tudtam volna, hogy itt maradsz, téged ettelek volna meg legelőbb!

Idegen városban.

Borszéki vízzel érkezik Kolozsvárra a székely szép nyári hajnalban, amikor a nap kelt. Egy mulató, székely jogász észreveszi, kimegy hozzá s azt kérdezi:

— Mondja csak bácsi, a nap az ott az égen, vagy a hold?

Feleli az öreg székely:

— Nem tudom instálom, nem vagyok idevalósi.

Mit hoz fel védelmére?

A vásárhelyi törvényszéken a vádlottként kihallgatott székelyt kérdezi a bíró, hogy mit hoz fel védelmére. A székely csak fészkelődik, a bíró hosszas biztatására végre megszólal:

— Hát instálom, ha muszáj, leszaladok s kiviszem a szekérből a löcsőt.

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

A

Keleti Újság

Erdély legolvasottabb magyar lapja.

Tartalmas. Megbízható.
Szórakoztató.

Az Országos Magyar Párt hivatalos lapja.

1000000000

Azon előfizetőink részére, a bármely ügyből kifolyólag nácsra szorulnak, ezen rovatban készségesen megadjuk a laszt. Tekintettel arra, a szakértőinknek a tanácsadás fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek lej, (orvosi tanácsokért 30 lej könnyebbség okáért bélyeg mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még 10 lej portódíj is beküldendő. Csak azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van.

A. B. Farkasaszo. Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet alakult meg, mert a szükségessé alaptóként nem sikerült összegyűjteni. A részvényre lejezett és befizetett pénzekre vonatkozólag a következőket közölhetjük. Amennyiben a befizetés olyan bankoknál történt, amelyek nem áll kényszerregegyezmény alatt, úgy a befizetett összeg fel lehet venni. Amennyiben az intézetnél történt a befizetés, amelyik kényszerregegyezményre, úgy csak abban a mértékben lehet hozzájutni a befizetett összeghez, amilyen mértékű a befizetésre a bíróság az intézetet kötelezte.

I. B. Tasnád. Levelének értelmében arra kell gondolnom, hogy felelősségének könnytömlő gyűdása van, ami sok kellemetlenséggel és fájdalommal jár. Én úgy hiszem, hogy a kezelést abba hagyhatom szeptemberben, mert a szandékban az esetben szükséges. Azt hiszem, az igénybevetés meg is mondta, hogy a betegség milyen természetű. Csak oryosság, ami ezt a beteg-

szemorvos (szemorvos) kezelése nélkül sikerrel gyógyítaná. Mincs. Ezért tehát modját kell tenni annak, hogy ismét felkeresse a szemorvost és utasításait kövesse.

P. D. Tóti. Amint leveléből kitűnik, nem kisajátításról, hanem közbirtokossági erdő egy részének községi legelővé való átalakításáról van szó. Miután ugy látszik, hogy a járásbíró elnöksége mellett megtartott közgyűlés tárgyban hozott határozata jogerőre emelkedett, ezen határozat becsatolásával kérik az illetékes erdőfelügyelőséget, hogy a famennyiség kitermelésére engedélyt adjon, hogy a legelő minél előbb létesíthető legyen. A járási erdőgondnok jogosan követeli, hogy az állam nyelvét bíró erdőért alkalmazzanak,

mert csakis a román nyelvű beadványok fogadtatnak el a büntetést kiszabó járásbírósról.

M. K. Miután fiát már besorozták, csak egy lehetőség van arra, hogy a tényleges katonai szolgálat alól felmentessék és pedig, ha kórházi vagy klinikai és községi előljárásági bizonyítványt szerez, mellyel igazolva legyen fiának elmebaja, mely igazolványt a fia bevonulása alkalmával a hadkiegészítő parancsnokságnál felmutatja és kéri, hogy fia katonai kórházba utaltassék fogyatékoságának megállapítása végett. A katonai kórház parancsnokságának kedvező véleménye alapján fiát katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilváníják s mint ilyent a hadsereg kötelékéből elbocsájtják.

Szerkesztői üzenetek.

Könyvnapárunk szétküldése folyik. Azoknak, akik januárban és februárban rendezték előfizetési díjaikat, könyvnapárunkat már megküldöttük. Most azoknak küldjük, akik márciusban kifizetik hátralékaikat. Felhívjuk előfizetőink figyelmét arra, hogy mielőbb küldjék be hátralékos díjaikat, mert annál hamarabb jutnak könyvnapárunkhoz. A hátralékosok számára újból megkezdettük a kitöltött postautalványok szétküldését. Kérjük, küldjék be azok felhasználásával mielőbb hátralékaikat.

F. F. Csekelaka, B. P. J. Mezőpanit, P. S. Csittszentiván, Cs. P. Kézdiszentlélek, V. L. I. Mezőmadaras, H. F. Iriny, S. Gy. Kissolymos.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Cs. S. Ozsdola. A madárvonulás kérdéseinek részleteivel lapunkban nem foglalkozhatunk. Érdekesebb megfigyeléseit azonban az idei madárvonulásról szívesen leközöljük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sz. L. Bikafalva 155 (r. 1932. dec. 31-ig), L. K. Craiova 150 (r. 1933. dec. 31-ig), T. M. Kisiratos 155, özv. B. J.-né Torda 85 (r. 1932. dec. 31-ig), L. J. Érköbölkut 155, Cs. S. Érkörtvélyes 150 (r. 1932. dec. 31-ig), I. A. Agyafalva 150 (r. 1932. dec. 31-ig), K. J. Torockó 150, D. M. Etéd 100 (r. 1932. dec. 31-ig), M. I. Vadász 150, V. Z. Zalatna 150, K. G.-né Kissolymos 150, H. S. Honcő 150, T. A. Kisiratos 230, M. P.-né Magyarpécska 150, B. L.-né Nagyvárad 150, Sz. D. Káptalanhodos 85, M. J. Asszonyvásár 150, H. B. Tusnádujfalu 155, G. S. Csiktaploca 150, F. P. Józseffalva 150, S. T. Zernest 150, Cs. B.-né Zágón 150, Cs. L. B. Dobra 85, F. E. E. Rákosd 150, R. P. Óraljaboldogfalva 150, V. B. Vámosgálfalva 150, V. J. Zalatna 150, K. G.-né nakeresztur 155, Sz. J. Mezőgerébenes 150, K. M. Dédabisztra 150, D. S.-né Szászrégen 45 lej.

Tanuld meg!

Hogyan akadályozzuk meg a tojás héj megrepedését főzés alkalmával? Sok bosszuságot okoz, hogy a tojás héja főzés alkalmával megreped. Ezen a bajon könnyű segíteni! A vízbe, amibe a tojást főzzük, kevés só-t kell tenni. A sósvízbe főzött tojás héja nem reped meg. A tojást mindig csak lassan szabad főzni! Ha ezen óvintézkedések mellett is előfordul, hogy a tojás héja megreped, a hiba abban van, hogy túlbékony héjú a tojás. Ha saját tyukjainktól származik, intőjelek arra, hogy adjunk a tyukoknak mesztartalmu eleséget. (Krétapor, darált csont, szénsavas mész.) A túlbékony héjú tojást is meg lehet főzni, anélkül, hogy héja elrepedne, ha a tompábbik végén óvatosan gombostűvel kis lyukat lyukunk.

Hogyan kell patkolni a makrancos lovakat? Makrancos lovakat csak akkor patkolásánál rendezzünk el, ha erős szakos eszközöket szoktak alkalmazni — Leggyakrabban megpipázzák a lovat, vagyis

az orrára zsineget csavarnak és azzal szorítják. Ilyen eljárásokkal a makrancos lovak még jobban elvadulnak. Németországban a gazdák másképpen patkolják a makrancos lovakat. A makrancos ló fülébe két-három darab gyűszű nagyságu gömbölyű kavicsot tesznek. Miközben a ló fejét mozgatja, a kavicsok egymáshoz ütődnek és ezáltal dobolás szerű hang keletkezik. A különös zaj annyira leköti a ló figyelmét, hogy akadálytalanul meg lehet vasalni. Attól nem kell tartani, hogy a kavicsok megsebzik a ló fülének belső részét. Miután a vasalást befejeztük, a kavicsokat könnyű a ló füléből eltávolítani.

Mikor kell szoptatni? A csecsemő egyedül helyes tápszere az anyatej. Hét hónapos koráig csak azt kapja a gyermek. Naponta ötször kell szoptatni! Reggel hatkor. Délelőtt tízkor. Délután kettőkor. Délután hatkor. Este tízkor. Éjjel egyszer

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETESI DIJ:

Egész évre ... 500 L. Félévre 260

Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.
Kérjen mutatványszámot.

Az „O. P. I. S.”-tagok által igénybevehető kedvezmények: 1. Ingyen orvosi vizsgálat. 2. Ingyen ügyvédi tanács. 3. Hóvégén készpénzsegély. 4. Két oldalra kiterjedő lista szerinti kedvezmények Kolozsváron színházakban (román, magyar), mozikban, fürdőkben, szállodákban, éttermekben, mindenfajta üzletben, iparosoknál, utazásoknál stb. 5. Gyors és jó elhelyezkedés. 6. Készpénzkölcsön szerzés. 7. Ingatlan eladás és vétel. 8. Megfelelő jó és olcsó lakás szerzésben. 9. Mindennemű törvényesen elintézhető megbízásokkal kapcsolatban. 10. Mindezen kedvezmények az arképes igazolványok felmutatása mellett az egész ország területén minden képviseleti helyeinken igénybevehetőek. - Mindenütt óriási kedvezményes lista alapján választhatnak az Opistagok, hogy mit, hol szerezzenek be. Az összes nyári firdőhelyeken is igen jelentős kedvezmények vannak biztosítva az Opistagoknak. Programunk folytatásképpen felállítottuk az összes képviseleti helyeinken az alant felsorolt osztályokat, hogy így tagjainknak ténylegesen mindennemű ügyeik gyors és eredményes elintézésében segítségére legyünk az ingyen orvosi vizsgálat, ingyen ügyvédi tanács, mindennemű bevásárlási és utazási, szórakozási kedvezményeken és hóvégi készpénz segélyen kívül is. Tekintettel arra, hogy már mindenfajta megbízás érkezett be, máris felkereshetők összes képviselőink, hogy onnan tagjaink megfelelő utbaigazítást nyerjenek és pedig:

1. bármily irányú elhelyezkedés és alkalmaztatást illetően,
2. Készpénzkölcsönökre vonatkozóan.
3. Ingatlan adás-vételre vonatkozóan.
4. Az ország bármely területére adandó megbízásokra vonatkozóan, melyek törvényesen elintézhetőek.

Itt hívjuk fel tagjaink szives figyelmét, hogy szabályzataink értelmében minden képviselőnk-nél panaszkönyv van, amelybe mindennemű panaszt, kérést, vagy kérdést az illető anyanyelvén be lehet írni és az erre vonatkozó elintézést a képviselőnk-től a legsürgősebben kérni.

Biztosak vagyunk, hogy tagjainknak programunk folytatólagos betartása által még további megfizethetetlen előnyöket fogunk biztosítani a csekély havi 20 lei tagsági díj ellenében. Csak sziveskedjenek szolgáltatainkat minél gyakrabban és minden irányban igénybe venni!

Kiváló tisztelettel:

„O. P. I. S.” ker. igazgatósága
Cluj-Kolozsvár, Str. Regina
Maria (v. Deák F.-u.) 15.

Több ezer
teljesen meggyógyult munkaképes

Tüdőbeteg

igazolja kiváló hatását az OLÁH
KÁROLY plebános által feltalált
Antiphysin államilag engedélyezett
tüdőbaj elleni gyógyszernek.
Ismertető füzetet díjtanul küld a gyógyszer
készítője: OSVATH gyógyszerész Tg.-Mureg-
Marosvásárhely.

Vetőmagva
legmegbízhatóbb minőségű
a 33 éve fennálló

MEZŐGAZDÁ

Részv.-Társ. szerzethetők

ARAD

Konyhakerti és virágmagva
heremagvak,
takarmányrépamagvak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve

Cím: Mezőgazdák Részv.-Társaság
ARAD

Dr. Fekete Sándor és neje Dr. Szabó Erzsébet

Szanatórium
Sepsiszentgyörgy

Csiki-utca 29. sz.

Felvesz:
sebészeti-, szülészeti-,
gyógyászati- és belbeteg-
I—III. oszt. 100—150—200
naponta

Műtét esetén lényeg-
árendmények

Röntgen
Kvarc
Elektrotherap